

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

НАПН України

М. О. Кириченко

2021 р.

ВИСНОВОК

Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України (м. Київ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Дмитрук Зої Анатоліївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на тему «Управління процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» затвердженої на засіданні Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» протокол № 11 від 17.11.2021 року за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

ВИТЯГ

з протоколу № 6 засідання кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України щодо розгляду дисертаційного дослідження Дмитрук Зої Анатоліївни на тему «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» від 10.11.2021 р.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти: Сіданіч І. Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання; Юрченко О. П., методист кафедри, секретар засідання; члени засідання: Махиня Т. А., кандидат педагогічних наук, професор; Приходькіна Н. О., кандидат педагогічних наук, професор; Тимошко Г. М., доктор педагогічних наук, професор; Рожнова Т.Є., кандидат педагогічних наук, доцент; Дубовський С.О., кандидат педагогічних наук, доцент; Гладуш В. А., доктор педагогічних наук, професор; Висоцька А.М., кандидат педагогічних наук, доцент; Гришук Д.Г., кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти: Рябова З. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри управління навчальним закладом та педагогіки вищої школи; Сіданіч І.Л., доктор педагогічних наук, професор.

Запрошені: Ануфрієва О.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка аспірантури ДЗВО «Університет менеджменту освіти»; Вініченко А.А., учений секретар Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Гуцалюк Сергій Борисович, начальник Регіонального південного відділення Українського інституту національної пам'яті, Голопотелюк Олександр Олександрович, голова ГО «Veterans HAV Odesa», заступник голови Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді при Одеській обласній державній адміністрації, Тимофєєв Валерій Якович, голова ГО «Білгород-Дністровська організація ветеранів України», один із співавторів Освітньої регіональної програми організації та проведення підвищення кваліфікації фахівців національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, громадських діячів, волонтерів) в Одеській обласній школі виховників джур, Дешко Валентина Олегівна, директор Центру професійного розвитку педагогічних працівників Южненської міської ради Одеської області, Гриньова Марія Володимирівна, методист КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», Назо Юліана Олександрівна, голова ГО «Молодіжна рада Одеської області», аспірантка Бринь Л.І.

Виступили: Сіданіч І.Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання, яка повідомила, що до розгляду запропоновано дисертаційну роботу Дмитрук Зої Анатоліївни «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг», виконану під керівництвом Тетяни Анатоліївни Махині, кандидата педагогічних наук, доцента, професора кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту і психології Університету менеджменту освіти.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Дмитрук Зої Анатоліївни за матеріалами дисертаційного дослідження «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Тему дослідження «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» затверджено Вченою радою ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 9 від 20 грудня 2017 року) та узгоджено у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень в галузі педагогіки та психології в Україні (протокол № 3 від 29 травня 2018 року).

Науковий керівник – Т. А. Махия, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту і психології Університету менеджменту освіти.

Дисертанткою було зазначено, що актуальність вибору теми дослідження обумовлено наступними викликами: нерозвиненим механізмом маркетингу та недостатнім просуванням сильної діючої унікальної позиції ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг; неналежним рівнем механізмів управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг.

Це питання гостро актуалізувалося в умовах ринкових відносин та конкурентних процесів на ринку освітніх послуг, реформування сфери загальної середньої освіти та реалізації завдань Нової української школи.

У виступі відображено нормативно-правову базу, в якій окреслено концептуальні засади, управлінські стратегії й технології процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, інструментарій впровадження процесу позиціонування на засадах ціннісної орієнтації; принципи та технології співпраці з інститутами громадянського суспільства у реалізації процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; базові європейські освітні документи, праці вітчизняних і зарубіжних науковців, які лягли в основу дослідження.

Зауважено, що незважаючи на незаперечну цінність результатів досліджень, поза увагою залишилися важливі аспекти управлінської діяльності з позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Аналіз означеної проблеми засвідчив недостатню розробленість управлінських стратегій, технологій та інструментарію щодо ефективного позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг. Постала потреба в обґрунтуванні сучасних моделей управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Дослідниця висвітлила зв'язок процесу позиціонування закладу освіти з концептуально-ціннісними виховними процесами учнівської молоді, які реалізуються під час освітнього процесу; ефективність застосування принципу державно-громадського управління та партнерської взаємодії з представниками громади, інститутів громадянського суспільства.

Описуючи проведення констатувального етапу експерименту, Дмитрук З.А. зазначила його завдання: проаналізувати сутність і особливості процесу позиціонування закладів загальної середньої освіти на ринку освітніх послуг та визначити його ключові структурні елементи; розробити та обґрунтувати модель та технологію управління процесом

позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; описати елементи та технологію впровадження моделі управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг; експериментально перевірити модель управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг; розробити методичні рекомендації керівникам ЗЗСО щодо управління процесом позиціонування закладу освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Дисертанткою визначено поняття «процес позиціонування закладу загальної середньої освіти», виокремлено та обґрунтовано ціннісно-орієнтований аспект згаданого процесу, розроблено та експериментально перевірено модель управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг (на основі національно-патріотичних цінностей). Для визначення та опису критеріїв оцінювання ефективності управління процесом позиціонування проаналізовано структурні елементи, функції, стратегії, принципи та технології. Особливу увагу приділено практичній значущості результатів дисертаційного дослідження для розвитку та конкурентоздатності закладів загальної середньої освіти.

Висвітлено структуру моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, в якій виділено цілеутворюючий; теоретико-методологічний; змістовно-структурний та аналітико-результативний компоненти. Метою дослідження у моделі визначено забезпечення успішного позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Обґрунтовано концептуальні засади дослідження, вибір загальнонаукових підходів до підвищення ефективності процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти, зокрема, – системний, компетентнісний, діяльнісний, інноваційний, інформаційний, технологічний, андрагогічний, ціннісно – орієнтований, цільовий.

Запропоновано зміст, форми, методи та технології процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; визначено умови організації та здійснення проектування процесу позиціонування; актуалізовано ефективність проектної технології та форм виховної діяльності закладу загальної середньої освіти як інструментів здійснення процесу позиціонування; запропоновано форми та зміст підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, представників громадськості та волонтерів). Форму навчання представлено як Одеську обласну школу виховників джур, зміст навчання викладено в освітній регіональній програмі підвищення

кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання з авторським методичним блоком «Позиціонування закладу загальної середньої освіти на основі національно-патріотичних цінностей», яка має модульну структуру та обсяг якого вимірюється у кредитах ЄКТС.

Описуючи хід формувального етапу експерименту, дисертантка зупинилась на результатах експертного оцінювання моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, аналіз яких засвідчив узгодженість думок експертів з оцінки кожного зі складників обґрунтованої моделі, а також значну перевагу ствердних відповідей, що дало підстави для розроблення технології її впровадження.

Технологію впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг дисертанткою визначено як єдність і порядок функціонування закладу освіти з урахуванням людських, організаційних, науково-методичних, матеріально-технічних ресурсів та їх взаємозв'язку з ресурсами інститутів громадянського суспільства, що забезпечує досягнення системного та неперервного розвитку процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

За визначенням дисертантки, основним інструментом впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг став авторський освітній проєкт «Партнерство як ресурс», який започатковано у 2018 році та реалізовано в Одеській та Тернопільській областях. Крім того, освітній проєкт «Партнерство як ресурс» як інструмент із підвищення ефективності процесу позиціонування та конкурентоздатності закладу освіти включено до Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Одеської області на 2021 – 2027 рр.

Зазначено, що у технології обґрунтовано мотиваційно-ціннісні, матеріально-технічні, управлінсько-діяльнісні умови розвитку та ефективності процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Дисертанткою зазначено, що за результатами впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг в Одеській області утворено та функціонують 57 куренів як осередків з національно-патріотичного виховання учнівської молоді – базових організаційних одиниць Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Аналіз результативності основних аспектів впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг (на основі національно-

патріотичних цінностей) дає можливість констатувати підвищення рівня позиціонування ЗЗСО.

За результатами апробації моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг за розробленою технологією її впровадження констатовано, що мета дослідження досягнута і поставлені завдання виконані.

Виділено наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, а також праці, в яких висвітлено результати дослідження.

У виступі привернута увага до того, що аналіз результативності впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг на основі національно-патріотичних цінностей, який здійснено відповідно до факторно-критеріальної моделі нашого дослідження показав, що управління взаємопов'язаними факторами приводить до зростання не лише компонентів управління, на які безпосередньо спрямовується управлінський вплив, але й дотичних до них факторів. Це пояснюється тим, що усі визначені нами фактори процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти є взаємопов'язаними та взаємозалежними між собою. Курені як осередки з національно-патріотичного виховання учнівської молоді стають сильною діючою унікальною позицією процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти.

Перспективними для подальших досліджень визначено питання пошуку нових технологій, форм, методів та засобів, спрямованих на підвищення процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, зокрема у напрямі удосконалення процесу підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання (виховників куренів, педагогічних працівників, представників громадськості та волонтерів), та у напрямі партнерської взаємодії закладу загальної середньої освіти як відкритої соціально-педагогічної системи з інститутами громадянського суспільства.

Поставлені запитання та відповіді здобувача:

Гладуш В.А., професор кафедри, доктор педагогічних наук, професор:

- Якими дослідницькими методами Ви користувалися у період проведення дослідження?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. Методами нашого дослідження стали:

теоретичні: аналіз першоджерел з теорії управління, технології проєктного управління, загальноекономічних концепцій процесу позиціонування, з метою визначення підходів до дослідження сутності,

структури та узагальнення експериментальних даних для уточнення змісту поняття «позиціонування ЗЗСО», прогнозування моделювання, структурування для побудови моделі управління процесом позиціонування ЗЗСО та обґрунтування технології впровадження зазначеної моделі в систему управління, загальнологічні методи пізнання – аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, класифікація тощо;

емпіричні: анкетування; опитування, порівняння, моделювання; спостереження; педагогічний експеримент як інструментарій визначення рівня ефективності та результативності системи управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг. діагностичні (психолого-педагогічне спостереження, бесіди, тестування, анкетування інтерв'ю) педагогічний експеримент, з якісним аналізом результатів дослідження для перевірки ефективності моделі управління процесом позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; статистичні, математичні, кваліметричні, графічні методи для кількісного та якісного аналізу результатів дослідження, перевірки об'єктивності й валідності одержаних результатів;

експериментальні: констатувальний і формувальний експерименти, які дали можливість перевірити мету дослідження; методи математичної статистики, що дали змогу здійснити обробку експериментальних даних та сприяли уточненню висновків і основних теоретичних положень.

Приходькіна Н.О., професор кафедри, доктор педагогічних наук, доцент:

- Які саме піар технології використано під час дослідження?
- Наскільки питання щодо формування власного бренду є важливим для закладу загальної середньої освіти?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. В першу чергу, розглядаємо такі піар технології як утворення дієвого іміджу закладу загальної середньої освіти та брендинг як ефективну технологію у процесі позиціонування. Створений сприятливий імідж освітнього закладу може стати своєрідним показником рівня розвитку всього закладу, оцінки перспективності його починань, зрілості й професіоналізму всього колективу, своєчасності методичного продукту і креативності методичної роботи у закладі. *Дієвий імідж закладу загальної середньої освіти* розглядаємо як образ, наповнений позитивним змістом та спрямований на створення та підтримку ефективного зв'язку з громадськістю, що є необхідною умовою його конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг. Формування дієвого позитивного іміджу закладу загальної середньої освіти та його підтримка в актуальному стані тісно пов'язані з посиленням позицій на локальному ринку освітніх послуг, а також, взагалі засвідчують рівень розвитку освіти

в регіоні та країні. Крім того, широко використано таку піар технологію як пабліситі, системні повідомлення у СМІ про заклади освіти, освітньо-виховні заходи, проекти тощо; проведення зустрічей, конференцій інших заходів та поширення відповідних фото та відеоматеріалів серед різних груп громадськості.

Відповідь на друге запитання:

- *Брендинг* є однією із найважливіших складових маркетингу, а також створення й просування освітніх послуг для формування довгострокової переваги. Брендінг бореться не просто за споживача, а за його емоції, за його душу й лояльність. Пропонуємо наступне авторське трактування: *брендинг закладу загальної середньої освіти* – діяльність щодо створення довготривалої переваги освітньої установи або освітньої послуги. Побудовано на спільних посилених діях на споживача рекламних звернень, інформації та заходів, інших елементів рекламно – комунікаційної діяльності, що виокремлюють та створюють впізнаваний образ закладу загальної середньої освіти або освітньої послуги.

Сучасна практика управління розглядає бренди як об'єкти стратегічного інвестування. Інвестиції в бренд зазвичай не дають короткострокових результатів, розраховані на довгий період і грамотно керовані бренди не тільки надовго зберігають свої позиції на ринку, але і забезпечують організаціям незаперечні конкурентні переваги. Сучасні процеси в освіті вимагають адаптації стратегій, тактичних дій та технологій, які застосовуються у світових масштабах, до можливостей та запитів регіональних ринків освітніх послуг. Таким чином, розуміння щодо створення та реалізації стратегій процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, зокрема формування дієвого, позитивного іміджу та брендінгу, стає важливим аспектом управлінської діяльності освітніх установ у контексті підвищення їх конкурентоспроможності.

Рожнова Т.Є., професор кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент:

- Назвіть, будь ласка, мету моделі управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг та аспекти щодо її результативності, які закладено при формуванні моделі?

- Які рекомендації за результатами впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг Ви би надали керівникам?

- Скажіть, будь ласка, заклади загальної середньої освіти яких областей брали участь в експериментальній роботі?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. Метою нашої моделі стало забезпечення успішного процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

У результативному компоненті моделі нами визначено наступні позиції: успішне позиціонування та підвищення рівня конкурентоспроможності закладу загальної середньої освіти, підвищення рівня лідерських здібностей учасників освітнього процесу, формування учасника освітнього процесу як патріота України, корекція стану позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Відповідь на друге запитання:

Діяльність закладів освіти у процесі позиціонування на ринку освітніх послуг набуває варіативності відповідно до реальних умов, які складаються в процесі досягнення визначеної реальної мети. Пошук інноваційних форм та засобів управлінської, педагогічної діяльності набуває особливої актуальності. Нині в Україні успішно реалізуються найрізноманітніші інноваційні освітні проекти, до яких належить і освітній проект «Партнерство як ресурс». В основі концепції проекту закладено наступні принципи освітньої діяльності, які визначено Законом України «Про освіту»: людиноцентризм; державно-громадське управління, державно-громадське партнерство. Також, задум щодо його започаткування пов'язаний з ідеями видатного вченого, президента Національної академії педагогічних наук Василя Григоровича Кременя, чий праці виявилися для нас концептуальним орієнтиром. Наші першочергові рекомендації керівникам закладів загальної середньої освіти полягають у актуалізації щодо широкого використання проектного менеджменту та принципів державно-громадського управління, державно-громадського партнерства у здійсненні установчих завдань діяльності закладу.

Відповідь на третє запитання:

В експериментальній діяльності, яку проведено в межах нашого дослідження взяли участь заклади загальної середньої освіти Одеської та Тернопільської областей. Всього за період експерименту утворено 57 куренів як сильних, дієвих та унікальних позицій закладу загальної середньої освіти. Крім того, результати та досвід впровадження нашої моделі процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг поширено серед керівників закладів освіти, педагогічних працівників та громадських діячів всіх регіонів України. Зазначена робота відбувалась в рамках діяльності Всеукраїнської школи виховників джур, яка організована та функціонує за сприяння Українського державного центру національно-патріотичного виховання (м.Київ).

Рябова З.В.Є, завідувачка кафедри філософії освіти і права ЦПО, доктор педагогічних наук, професор:

- Назвіть, будь ласка, основні дефініції Вашого дослідження?

- Скажіть, будь ласка, зазначені поняття у дослідженні уточнені, чи сформульовані вами вперше?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. Ключовими дефініціями нашого дослідження є: «управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти», «процес позиціонування закладу загальної середньої освіти», «сильна, діюча, унікальна позиція закладу загальної середньої освіти», «ціннісна-орієнтована позиція закладу загальної середньої освіти».

Відповідь на друге запитання:

- Дякую за запитання. Ключові поняття нашого дослідження сформулювало вперше, наприклад, нами запропоновано авторське визначення процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг: *позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг – це багатоаспектний та багатофункціональний процес, сукупність послідовних системних дій щодо пошуку, створення та підтримки (відтворення) освітньою організацією унікальної освітньої позиції/освітньої послуги, яка забезпечує конкурентні переваги. На нашу думку, процес позиціонування належить більшою мірою до довгострокової стратегії, ніж до короткострокової тактики.*

Ануфрієва О.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка аспірантури ДЗВО «Університет менеджменту освіти»:

- Скажіть, будь ласка, чи є у вас показники щодо змін проблематики дослідження після впровадження моделі управління?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Аналіз результатів нашого дослідження, проведеної експериментальної діяльності дозволяє зазначити, що ефективність процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на ринку освітніх послуг після впровадження нашої моделі управління підвищилась на 13 % (середня індексована оцінка).

Тимошко Г. М., професор кафедри, доктор педагогічних наук, професор:

- Яким чином впливає процес позиціонування закладу загальної середньої освіти на якість освіти?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. Конкурентоспроможність закладу загальної середньої освіти розглядаємо як комплексну характеристику, яка з одного боку визначається його потенціалом щодо надання

конкурентноспроможних освітніх послуг, а з іншого – сприйняттям на ринку споживачів освітніх послуг та позиціями ЗЗСО у національних рейтингах тощо. Безумовно, ефективний процес позиціонування закладу загальної середньої освіти позитивно впливає на якість освіти. Слід зазначити, виховний процес інтегровано в освітній процес, і наприклад, підвищення професійних компетенцій фахівців з національно-патріотичного виховання (виховників куренів-педагогічних працівників, членів адміністрацій, керівників закладів загальної середньої освіти), в ході реалізації стратегії позиціонування, підвищує рівень якості освіти в цілому. Зазначеній тематиці присвячено тези моєї доповіді на конференції, які розміщено в Українському психолого-педагогічному науковому збірнику №17 у серпні 2019 року.

Сіданіч І.Л. доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри:

- Прошу надати розгорнуту відповідь на питання: в чому полягає унікальність освітньої регіональної програми, яка її історія та майбутнє?
- Яку нормативно-правову базу використано при формуванні зазначеної програми?

Відповідь на перше запитання:

- Дякую за запитання. Одним з передових управлінських рішень, що сприяли підвищенню рівня ефективності позиціонування ЗЗСО, через підвищення кваліфікації фахівців з питань національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді, стало утворення Одеської обласної школи виховників джур. Підготовка фахівців з національно-патріотичного виховання, підвищення їх кваліфікації є одним з основних ресурсів щодо забезпечення ефективного процесу позиціонування закладу освіти на ціннісній основі. Одеська обласна школа виховників джур - це система заходів, спрямованих на підготовку педагогічних працівників та громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура") та інших заходів національно-патріотичного виховання дітей та молоді Одеської області.

Одеську обласну школу виховників джур утворено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання», Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 № 286/2019, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 №641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами), наказу Міністерства

освіти і науки України від 24.10.2019 № 1342 «Про проведення у 2019/2020 навчальному році Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») та з метою підготовки педагогічних працівників та громадських діячів, підвищення рівня їх професійних компетентностей з питань національно-патріотичного виховання учнівської молоді Одеської області.

Науково-методичним забезпеченням для проведення заходів є освітня регіональна програма з підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, громадських діячів, волонтерів). Розробник зазначеної програми керівник підрозділу «Чорноморський науково-методичний ресурсний центр» ГО «Чорноморське гайдамацьке з'єднання» Дмитрук З.А. та група авторів з числа освітян, науковців та громадських діячів: Голопотелюк О., Гуцалюк С., Полторака В., Тимофєєв В., Харітонова О.

Освітня регіональна програма підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, громадських діячів, волонтерів) розроблена на основі сучасної державної освітньої політики у сфері національно-патріотичного виховання, зокрема, на основі Стратегії національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 № 286/2019, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 №641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання».

Унікальність програми полягає у модулях, які побудовані на краєзнавчих історичних позиціях саме нашого регіону. Наприклад у програмі використано напрацювання доктора історичних наук Володимира Полторака «12 пешохідних маршрутів Одещини», за рахунок чого, програма набуває особливої актуальності та вагомості для педагогічних працівників та інших фахівців з питань національно-патріотичного виховання нашого регіону.

Відповідь на друге запитання:

Дякую за запитання. Нормативною базою для впровадження зазначених вище процесів є наступні документи:

- Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII;
- Закон України «Про загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX;

- Указ Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019 "Про Стратегію національно-патріотичного виховання";
- постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання»;
- наказ МОН України від 29 липня 2019 року № 1038 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641» (нова редакція Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України);
- лист МОН від 16.08.2019 №1/9-523 "Про національно-патріотичне виховання у закладах освіти у 2019/2020 навчальному році" тощо.

Дубовський С.О., доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент:

- Які ознаки універсальності освітньої регіональної програми та окресліть можливості щодо її поширення та використання в інших регіонах?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Універсальними модулями зазначеної програми можна вважати модулі, присвячені підвищенню знань з історії України (матеріали надані Українським інститутом національної пам'яті), підвищенню знань та навичок з домедичної підготовки, медіа грамотності, брендингу та питанням формування іміджу закладу загальної середньої освіти тощо. Однією з можливостей її поширення в інших регіонах України є включення до програм з підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання відповідних освітніх установ.

Висоцька А.М., доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник:

- За якими формами, засобами та програмами реалізується зазначена виховна діяльність?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Основними формами діяльності при впровадженні нашої моделі управління процесом позиціонування, а саме експериментальній частині стали: тематичні семінари, тренінгові заняття, консультації, лекції, бесіди тощо з питань проєктної діяльності, розвитку творчих здібностей, лідерських якостей особистості, громадянського та національно-патріотичного виховання учнівської молоді, утворення та реалізація міні проєктів. У ході зазначеної діяльності користувались освітніми програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки

України та рекомендованими Українським державним центром національно-патріотичного виховання.

Сіданіч І. Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:
Слово надається науковому керівнику Махині Тетяні Анатоліївні.

Махиня Т.А., професор кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент, науковий керівник аспіранта:

Дмитрук Зоя Анатоліївна є здобувачкою **PhD у галузі знань: «01 Освіта/Педагогіка» за освітньо-науковою програмою «Освітні, педагогічні науки»** ДЗВО «Університет менеджменту освіти» із практичним досвідом роботи в системі освіти понад 30 років, з них в органі управління освіти обласного рівня понад 5 років, і прагненням розв'язати актуальні завдання щодо управління закладом загальної середньої освіти, зокрема процесом позиціонування на ринку освітніх послуг. Саме це й зумовило вибір теми дисертації, пов'язаної з пошуком дієвих управлінських/педагогічних інструментів та визначенням щодо створення оптимально-сприятливих умов для розвитку, підвищення ефективності процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

З.А.Дмитрук під час навчання розвинула та вдосконалила програмні компетентності, зокрема *інтегральні, загальні* (дослідницька здатність, комунікація, тайм-менеджмент, робота в мультидисциплінарному і мультинаціональному середовищі, міждисциплінарній команді, проєктний та ресурсний менеджмент, здатність навчатися впродовж життя) та *фахові* (освітній медіаменеджмент, індивідуально-творче дослідження в галузі освіти, наукова освітня культура, освітній менеджмент тощо). Зоя Анатоліївна проявила особистісні якості, притаманні науковцю нової формації, зокрема академічну доброчесність, дотримання етичних принципів та визначених Законом України «Про вищу освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання і наукових досягнень, а також ініціативність, цілеспрямованість, відповідальність, старанність, здатність ставити та інноваційно розв'язувати наукові завдання на теоретичному та емпіричному рівнях.

Здобувачка успішно опанувала освітній складник освітньо-наукової програми. Зарекомендувала себе як сформований дослідник під час Школи молодого науковця ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (с. Курортне, Одеська область, 2018 рік), Школи молодого науковця ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (м. Івано-Франківськ, 20-22 листопада 2019), Школи молодого науковця ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (м. Скадовськ,

5-8 вересня 2021 року), долучалася до підготовки здобувачів освітньої програми «Управління навчальним закладом» та є постійним учасником щорічного кафедрального науково-методологічного семінару «Позиціонування закладу освіти засобами новітніх технологій менеджменту», де успішно презентує свої наукові наробки.

Не менш успішною була її робота за науковим складником програми. З.А. Дмитрук продемонструвала належний рівень дослідницької культури, що проявляється в її здатності здійснювати і завершити розширене оригінальне наукове дослідження, що ґрунтується на критичному розгляді джерельної бази та забезпечене необхідним науковим апаратом, презентувати результати наукового дослідження в науковому дискурсі. Здобуті наукові результати вирізняються чіткістю, переконливістю, пройшли відповідну апробацію на міжнародних, всеукраїнських та звітних науково-практичних конференціях, науково-методичних семінарах. Здобувачка показала самостійність та виваженість свого дослідницького мислення, засвідчила вміння робити ґрунтовні наукові узагальнення.

Дисертація З. А. Дмитрук з теми: «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» підготовлена в установлені терміни, її зміст презентовано у численних публікаціях у фахових виданнях категорії Б, а також у періодичному виданні, яке представлено в міжнародних наукометричних базах Google Scholar, Scientific Indexing Services (USA), International Innovative Journal Impact Factor, Citefactor (USA) ResearchBib, Scientific Journal Impact Factor (SJIFactor), Directory of Research Journal Indexing (DRJI), InfoBase Index.

Крім того, теоретична та практична цінність роботи підтверджена увагою науковців, замовників освітніх послуг, керівниками освітніх організацій та представниками інститутів громадянського суспільства до наукових доповідей З. А. Дмитрук на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також підтверджено численними довідками про впровадження результатів у закладах загальної середньої освіти. Зокрема, у сфері освіти Одеської області впроваджується, з позитивною результативністю, авторський освітній проєкт «Партнерство як ресурс», який відноситься до експериментальної частини дослідницької діяльності З. А. Дмитрук.

У цілому, здобувачкою PhD у галузі у галузі знань: «01 Освіта/Педагогіка» освітньо-наукову програму завершено вчасно, освітню компоненту опановано в повному обсязі, індивідуальні плани навчальної і наукової роботи виконано повністю.

У процесі наукового дослідження одержані результати, що мають наукову новизну та практичне значення, зокрема теоретично обґрунтовано основи управління процесом позиціонування закладу загальної середньої

Сіданіч І. Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання, рецензент, зазначила, що повністю розділяє думку першого рецензента, а також відзначила на необхідність усунення деяких граматичних помилок технічного характеру та потреби у єдиному форматуванні роботи.

Сіданіч І. Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:
Переходимо до дискусії.

Для участі в дискусії запрошуються всі присутні.

В обговоренні взяли участь:

Рожнова Т.Є., кандидат педагогічних наук, доцент, яка підтримала дане дослідження, оскільки тема є актуальною, дисертантом досягнута мета та поставлені задачі. Дисертаційна робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, є самостійною, завершеною працею, що дає підстави рекомендувати її для подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді.

Тимошко Г.М., доктор педагогічних наук, професор, яка відмітила наукову новизну та актуальність дослідження, що вносить вклад у розв'язання важливих проблем теорії й практики. Тема відповідає паспорту спеціальності, результати висвітлені у значному доробку наукових праць дисертантки, зокрема, у фахових виданнях України, міжнародному виданні, тезах конференцій та ін.

Гладуш В. А., доктор педагогічних наук, професор, який відмітив прикладний характер роботи, підкреслив актуальність теми дослідження, а також роль державно-громадського партнерства у вирішенні управлінських завдань, запропонував ухвалити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дубовський С.О., кандидат педагогічних наук, доцент, який також рекомендував підтримати роботу щодо її розгляду в разовій спеціалізованій вченій раді. Зауважив на актуальності роботи, а також тому, що обраний напрям дослідження необхідно розвивати й надалі, швидко реагуючи на зміни в умовах глобалізаційних змін.

Ануфрієва О.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, яка зосередила увагу на дослідниці як здобувачеві освіти, яка виконала освітню складову, відвідувала всі навчальні заняття, брала участь у Школі молодого науковця, конференціях та інших заходах, які проходили на базі ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Сіданіч І. Л., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання, яка відзначила наполегливість аспірантки впродовж навчання та роботи

над дослідженням, вміння ставити та вирішувати практичні завдання, ефективно організовувати свою діяльність, підтримала дослідження, оскільки тема є актуальною, а дисертантом досягнута мета та поставлені задачі.

Приходькіна Н. О., кандидат педагогічних наук, професор, яка зазначила чітку структурованість, послідовність викладу матеріалу в рукописі. Запропонувала затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні також взяли участь представники Одеського регіону, серед яких:

- Гуцалюк Сергій Борисович, начальник Регіонального південного відділення Українського інституту національної пам'яті;
- Голопотелюк Олександр Олександрович, голова ГО «Veterans НАВ Odesa», заступник голови Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді при Одеській обласній державній адміністрації;
- Тимофєєв Валерій Якович, голова ГО «Білгород-Дністровська організація ветеранів України», один із співавторів Освітньої регіональної програми організації та проведення підвищення кваліфікації фахівців національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, громадських діячів, волонтерів) в Одеській обласній школі виховників джур;
- Дешко Валентина Олегівна, директор Центру професійного розвитку педагогічних працівників Южненської міської ради Одеської області;
- Гриньова Марія Володимирівна, методист КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»;
- Назо Юліана Олександрівна, голова ГО «Молодіжна рада Одеської області».

Запрошені гості відзначили високу практичну значущість результатів проведеного Зоєю Анатоліївною на Одещині дослідження.

За допомогою відкритого голосування на засіданні більшістю голосів присутніх науково-педагогічних працівників кафедри одноголосно було ухвалено рішення про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

Для проведення захисту дисертації кафедра рекомендувала призначити:

- головою разової спеціалізованої вченої ради доктора педагогічних наук, професора Т. М. Сорочан (директор Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»)
- першого офіційного опонента –доктора педагогічних наук, професора Г. В. Луценка (завідувача кафедрою педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка);
- другого офіційного опонента – кандидата педагогічних наук О. О. Почуєву(Ддоцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семен Кузнеця).

Ухвалили:

1. Вважати, що дисертація Дмитрук З.А. на тему «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» є самостійним теоретично і науково обґрунтованим дослідженням актуальної проблеми сучасної педагогічної науки і практики, відповідає п.10 вимог Постанови КМ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

2. Вважати, що дисертація Дмитрук Зої Анатоліївни відповідає вимогам ДАК України, що ставляться до кандидатських дисертацій за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. Отримані результати є вірогідними, актуальними і важливими для педагогічної науки і практики. Рекомендувати її разовій спеціалізованій раді для прийняття до захисту на здобуття її автором наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка».

3. Затвердити висновок фахового семінару з розгляду дисертаційного дослідження Дмитрук Зої Анатоліївни на тему «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи Дмитрук Зої Анатоліївни на тему «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Актуальність теми дослідження. Нові виклики суспільства вимагають застосування нових підходів до управління закладами освіти різних типів. Провідна роль в цьому належить процесу управління освітньою сферою, від якості якого залежить кінцевий результат реалізації цілей освітніх реформ та місце України у світовому співтоваристві. Процеси, які відбуваються нині в Україні, вимагають нових підходів до управління освітніми організаціями з метою забезпечення їх високої ефективності та конкурентоздатності. Сучасний освітній менеджмент, як практика й мистецтво управління, покликаний створити умови для успішної роботи закладів освіти, орієнтації їх на запити споживачів освітніх послуг.

Дисертаційне дослідження присвячено проблематиці управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг. У роботі здійснено аналіз процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти та управління цим процесом. Зокрема розглянуто сутність управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг на ціннісній основі (національно-патріотичні цінності).

В умовах конкурентних процесів у сфері освіти та активізації інноваційної діяльності закладів освіти особливої актуальності набуває питання позиціонування закладів загальної середньої освіти як елемента управлінської стратегії дій. Остання є основою для залучення споживачів освітніх послуг та партнерів, сприяючи тим самим стабільному розвитку закладу освіти на ринку освітніх послуг.

У такій ситуації розгляд проблеми позиціонування закладів загальної середньої освіти набуває особливої актуальності, спонукаючи як до комплексного вивчення даної проблематики, так і до розроблення управлінської моделі дій у процесі позиціонування закладів освіти, методичних рекомендацій щодо її впровадження.

Зазначаємо, що тенденції розвитку європейського співробітництва, створення єдиного інформаційного освітнього простору, розвитку неформальної освіти в Україні, як виклику сучасності, та взаємодія з інститутами громадянського суспільства надають управлінській команді

додаткові можливості, інструменти у напрямі стратегічного розвитку закладу освіти на ринку освітніх послуг.

Дослідження виконано згідно з тематикою науково-дослідної роботи кафедри педагогіки, адміністрування та соціальної роботи Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (з 31.12.2020 року - кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти, зміни відповідно до наказу ДЗВО «УМО» № 01-01/710 від 31.12.2020 р. «Про введення в дію структури ДЗВО «Університет менеджменту освіти»»), є складником науково-дослідної теми «Підготовка конкурентоспроможного фахівця в умовах освітніх змін» (РК №0170002378).

Тему дослідження «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» затверджено Вченою радою ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 9 від 20 грудня 2017 року) та узгоджено у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень в галузі педагогіки та психології в Україні (протокол № 3 від 29 травня 2018 року).

Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримане в дисертації. У дисертаційній роботі узагальнено теоретичні основи, обґрунтовано базові теоретичні положення, розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено модель управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, на основі результатів апробації розроблено методичні рекомендації щодо забезпечення успішного позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна полягає в обґрунтуванні та апробації моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, розробці технології її впровадження та розробці відповідних методичних рекомендацій. Найбільш вагомими результатами, які характеризують наукову новизну дисертації, є такі:

вперше:

розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель управління процесом позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг (на ціннісній основі – національно-патріотичних цінностях), яка містить авторські положення, в якій враховано універсальні теорії систем; побудовано факторно-критеріальну модель оцінювання процесу позиціонування ЗЗСО, на основі якої здійснено кількісне та якісне визначення рівня процесу позиціонування ЗЗСО; виділено фактори та критерії процесу позиціонування;

розроблено зміст ключових понять дослідження, зокрема поняття «управління процесом позиціонування ЗЗСО»:

управління процесом позиціонування ЗЗСО – це цілеспрямований вплив на сукупність послідовних системних дій щодо пошуку, утворення та підтримки (відтворення) закладом загальної середньої освіти унікальної освітньої/виховної позиції, яка забезпечує конкурентні переваги. На нашу думку, процес позиціонування належить більшою мірою до довгострокової стратегії, ніж до короткострокової тактики.

виявлено:

- основні особливості, тенденції та чинники управлінських дій у процесі позиціонування закладів загальної середньої освіти у взаємодії з громадськими організаціями, представниками інститутів громадянського суспільства;

розроблено:

- інтегральну модель процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг;

- технологію впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, з урахуванням людських, організаційних, науково-методичних, матеріально-технічних ресурсів та взаємозв'язків з інститутами громадянського суспільства, що забезпечує ефективність процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг;

- методичні рекомендації щодо забезпечення ефективности процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти, зокрема на основі національно-патріотичних цінностей;

удосконалено:

- зміст управлінської діяльності у процесі позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг;

- методи оцінювання результативності процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг, а саме введено метод «аудит переконань»;

- технології професійного розвитку фахівців з національно-патріотичного виховання (педагогічних працівників, представників громадськості, волонтерів)

набули подальшого розвитку:

модель, методики, методи та технології, що сприяють утворенню та стабільному розвитку сильних діючих унікальних позицій ЗЗСО та взагалі процесу позиціонування закладу освіти на регіональному ринку освітніх послуг, зокрема на основі національно-патріотичних цінностей.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

Наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і методичних рекомендацій, сформульованих в дисертації, їх достовірність забезпечені: -професійним вирішенням авторкою низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження, та адекватністю методик дослідження на основі аналізу й узагальнення результатів проведеного педагогічного експерименту, кожний наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його; -використанням широкої джерельної бази за темою дисертації й достатнім масивом аналітичних даних.

Робота перевірена за допомогою автоматизованої системи, яка підтвердила відсутність академічного плагіату

Наукове значення роботи полягає в науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці моделі процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг та технології її впровадження.

Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження полягає в запровадженні моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; розробленні діагностичного інструментарію для вимірювання рівнів сформованості процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; розробленні методичних рекомендацій щодо забезпечення ефективності процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг; розробленні та реалізації авторського освітнього проекту «Партнерство як ресурс»; утворенні освітньої регіональної програми підвищення кваліфікації фахівців з національно-патріотичного виховання; створенні та розбудові сторінок у соцмережі Facebook «Партнерство як ресурс», «Одеська обласна школа виховників джур», утворенні 57 куренів як осередків з національно-патріотичного виховання учнівської молоді та одночасно сильної діючої унікальної позиції закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг.

Одержані наукові результати знайшли практичне впровадження в освітніх процесах:

Модель управління процесом позиціонування ЗЗСО на регіональному ринку освітніх послуг, було впроваджено у практику управлінської діяльності закладів загальної середньої освіти. До даної роботи додаються довідки про впровадження результатів дисертаційного дослідження Дмитрук З.А. на тему «Управління процесом позиціонування

закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» в управлінську діяльність та освітній процес закладів освіти: Одеської області - 57 закладів освіти (за списком) (довідка Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 20.09.2021 № 1575/01/52-02-01), в тому числі, закладів освіти Южненської міської територіальної громади (довідка комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Южненської міської ради Одеського району Одеської області» від 04.11.2021 № 354); Тернопільської області (довідка управління освіти і науки Тернопільської державної адміністрації від 07.10.2021 № 02-15/3000 – 10); у співпраці з інститутами громадянського суспільства та Українським інститутом національної пам'яті (довідка ГО «Чорноморське гайдамацьке з'єднання» від 22.09.2021 №005; довідка Українського інституту національної пам'яті та ГО «ВETERАНС ХАБ ОДЕСА» від 21.09.2021 №37); зазначену вище діяльність підтримано листом державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 05.12.2018 № 22.1/10-4511 «Про підтримку освітнього проєкту».

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено в 23 працях, із них 22 – одноосібні, 5 праць опубліковано в наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б», 1 стаття у міжнародному виданні; 1 стаття у колективній монографії ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 16 публікацій за результатами участі в наукових масових заходах, 1 відеовиступ.

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації: статті у наукових виданнях, внесених до переліку наукових фахових видань України:

1. Дмитрук З.А. Освітній проєкт «Партнерство як ресурс» - інструмент реалізації процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг»// Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 63. 162 с. т. 1. URL : http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/63/part_1/25.pdf

2. Дмитрук З.А. Управління процесом позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг як проблема управлінської теорії// Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 65.

3. Дмитрук З.А. Стратегії позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг / Науковий Часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 72 том 1 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 296 с.

4. Дмитрук З.А. Концептуальна складова частина моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг/Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 32. Том 1. – 268 с.

5. Дмитрук З.А. Результативність впровадження моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг на основі національно-патріотичних цінностей/Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», «Серія «Психологія», Серія «Медицина): журнал, 2021, №3 (3), с. 340.

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації Колективні монографії

6. Дмитрук З. А. Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг засобами формування національно-патріотичних цінностей / Тенденції та проблеми управління закладами освіти: виклики ХХІ ст.: кол. монографія / за наук. ред. М. О. Кириченка. Київ : ДЗВО «Ун-т менедж. освіти», 2021. С. 41-52.

Наукові праці у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу(Варшава):

7. Дмитрук З.А. Концептуальні засади побудови моделі управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг/Scientific Journal «Virtus», 2020, №45 с. 65-70 URL: <http://conference-ukraine.com.ua/ru/virtus/archive/>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації (тези):

8. Дмитрук З.А. Освітній проект «Партнерство як ресурс» у реалізації процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Інноваційні програми і проекти в психології, педагогіці, освіті : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 15–16 березня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – 112 с. (стор. 99-103) URL: <http://novaosvita.com/wp-content/uploads/2019/03/PedPsy-Odesa-March2019.pdf>

9. Дмитрук З.А. Проектний менеджмент як технологія управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, ISSN 2223-4551, Випуск №1(33)/2019 Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток сучасної природничо-математичної освіти: реалії, проблеми якості, інновації» (1–5 квітня 2019 року, м. Запоріжжя) URL: http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip33.html

10. Дмитрук З.А. Освітній проект «Партнерство як ресурс» - інструмент реалізації процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг// Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 11-12 квітня 2019 року) / укладачі: В. Є. Кавецький, А. В. Вихрущ, О. Я. Жизномірська, Р. Я. Яковичин, С. Б. Гах. Тернопіль: СМП «Тайп», 2019, 625 с. URL: <http://ippo.edu.te.ua/konferenci%D1%97/>

11. Дмитрук З.А. Проектний менеджмент як інноваційний підхід у реалізації процесу позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019 р. – 158 с. (стор. 47-50)

12. Дмитрук З.А. Формування дієвого позитивного іміджу як стратегія процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг// Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування/Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27-28 грудня 2019 року). - Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. – Ч.1.-132 с.

13. Дмитрук З.А. Основні функції управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг/Трансформація суспільних наук: соціально-економічний, лінгвістичний, політичний та ІТ-виміри: матеріали міжнародної наукової конференції (Т.1.), 11 вересня, 2020 рік. Дніпро, Україна: МЦНД.

14. Дмитрук З.А. Критерії, показники та рівні оцінки процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на основі національно-патріотичних цінностей/ Педагогіка і психологія: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (16–17 квітня 2021 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2021. – 164 с.

15. Дмитрук З.А. Котолуп М.А. Управління процесом позиціонування закладу освіти як специфічний вид діяльності//Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м.Львів, 23-24 серпня 2019).- Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019-176 с.

16. Дмитрук З.А. Позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг як елемент освітнього менеджменту// матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку психології та педагогіки», м. Київ: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології». 2019. – Ч.1. – 116 с.

17. Дмитрук З.А. Формування дієвого іміджу закладу загальної середньої освіти як стратегія процесу позиціонування на ринку освітніх послуг// збірник тез науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психології та педагогіки»// м. Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2019. – 140 с.

18. Дмитрук З.А. Сучасні тенденції управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг/Психологія і педагогіка: актуальні питання: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції: (м. Харків, Україна, 10–11 квітня 2020 р.) – Харків : Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020.–184с.

19. Дмитрук З.А. Якість освітніх послуг як чинник реалізації процесу позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Український психолого-педагогічний науковий збірник №17 серпень 2019, с. 147// Видавець: ГО «Львівська педагогічна спільнота». URL:<http://www.pedagogyviv.org.ua/index.php/naukovyj-zhurnal/12>

20. Дмитрук З.А. Сучасні тенденції управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Психологія і педагогіка: актуальні питання: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (м.Харків, України, 10-

11 квітня 2020р.)- Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2020. -184 с.

21. Дмитрук З.А. Сучасні тенденції державно-громадського управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг/збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наука і молодь – 2020: пріоритетні напрями глобалізаційних змін» - К.: Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2020.

22. Дмитрук З.А. Позиціонування закладів загальної середньої освіти на основі національно-патріотичних цінностей як ресурс з нейтралізації загроз національній безпеці України/Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7 грудня 2020 року). К.: ДУІТ. 2020. 375 с.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

23. Дмитрук З.А. Формування лідерських якостей у реалізації процесу позиціонування закладів загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг//Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наука і молодь – 2019: пріоритетні напрями глобалізаційних змін», - К.:Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2019. - 602с. – Електрон. опт. диск. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp>

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст дисертаційної роботи викладено на 200 сторінках. Робота містить 7 таблиць та 14 рисунків. Список використаних джерел становить 179 найменувань, з яких 7 – іноземними мовами. Додатки розміщено на 66 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 316 сторінок.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотно. Матеріали дослідження викладені з дотриманням вимог наукового стилю. Дисертація оформлена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України.

Характеристика особистості здобувача. За час роботи над дисертаційним дослідженням Дмитрук З.А. продемонструвала високий рівень теоретичної і дослідницької роботи, здатність самостійно ставити й

вирішувати складні теоретико-методологічні проблеми та науково-теоретичні завдання, опрацювала значну джерельну базу з проблеми дослідження (259 найменувань) з яких 19 першоджерела іноземною мовою, продемонструвала володіння сучасними методами наукових досліджень.

Дисертаційне дослідження Дмитрук Зої Анатоліївни на тему «Управління процесом позиціонування закладу загальної середньої освіти на регіональному ринку освітніх послуг» є завершеною, цілісною науковою кваліфікаційною роботою, яка має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та вимогам пп. 9, 10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Голова фахового семінару

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти ННІМП
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Л. Л. Сіданіч
Л. Л. Сіданіч

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедрою менеджменту
освіти та права ЦІПО
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

З. В. Рябова
З. В. Рябова

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти ННІМП
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Л. Л. Сіданіч
Л. Л. Сіданіч

Секретар засідання:

методист кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти
ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

О. П. Юрченко
О. П. Юрченко

